

הסכם סופי, בימים הקרובים יוכרו הדבר. עתה דנים על חלוקת התפקידים הראשיים בארגון החדש ששמו יהיה: ארגון הנוער הערבי (מונזמת אל-שבאב אל-ערבי).

ב-22.12.46 התקיים ביפו מפקד ארצי של ה"נג'אדה" למלאת שנה להיווסדה. השתתפו כ-3000 נג'אדים במדים. התגייסה נפתחה בשירית ההמנון של ה"נג'אדה". לאחר זה נאמו מפקדי המחוזות השונים. אלה הרגישו את הסכנה המרחפת על הארץ עקב העליה היהודית, ונגד מוכרי הקרקעות ליהודים. לבסוף דיבר המפקד העליון, מחמד נמר

החוארי נגד הטרור היהודי ונגד משטר המפלגות והמשפחות בציבוריות הערבית בארץ שהנהיגו אותו, "הנכבדים והעשירים". לאחר האסיפה יצאה תהלוכה גדולה ברחובות העיר לעבר מגרש "בצה", שנמשכה שלוש שעות. התנועה ברחובות בהם עברה התהלוכה נפסקה. בראש התהלוכה צעדו נושאי הדגלים ותזמורת. הקהל שעמד ברחובות מחא כף. במגרש "בצה" נערך המפקד. מכאן יצאו בתהלוכה אל מועדון ה"נג'אדה" ביפו. השלטונות השגיתו על הסדר. — והתגייסה צולמה ע"י חברת הסרטים מסרו גולדוויץ-מאיר.

מ י ו מ ה ב ח ו ב ת

ב "מיומה" שבחוברת הקודמת של "מערכות" (ל"ו) כתבנו:

"אין אנו מרחיבים את הדיבור בחוברת זו בענין הידיעות שנתפרסמו במשך החדש האחרון בדבר, נסיגת בריטניה מהמזרח התיכון אל יבשת אפריקה", ואשר גרמו לסנסציה לא מעטה הן בעתונות והן בקרב דעת הקהל. לשם שמירת חוש המידה אצל ציבור הקוראים לגבי הערכות קיצוניות מדי, אשר הולידו ידיעות ה"גל", ה"גל" הנו מביאים כאן (בעמוד 86) את הערכתו השקולה של קפיטן סיריל פולס, והערות מעטות מאת המערכת. את עצם ענין בקורת המושגים האימפריאליים של בריטניה לגבי המזרח התיכון ואפריקה, והרקע עבורה, הארנו הערה מקפת עוד בחוברת יולי של "מערכות", זמן רב בטרם יצא ענין זה אל במת העתונות היומית והפך לדבר שבסנסציה. אנו מפרסמים את השאלות לב הקוראים לשלוש הסקירות בענין זה, לבחינתו השונות, שנתפרסמו בחוברת ל"ה" (עמ' 15).

מחוסר מקום לא היה ביכלתנו לפרסם באותה חוברת את החומר הנוסף, שהגיע כבר אותה שעה לידנינו, חומר שהיה בו כדי להרחיב את יריעת הרקע לשיקולים ודיונים בדבר העתקת מרכז הכובד של הבסיסים הבריטיים, שב"תחנה" בין בריטניה ואוסטרליה, מ"המזרח התיכון" דרומה, אל אפריקה המזרחית. כוונתנו, בראש וראשונה, למאמרו של בריגדיר ברונסקיל הניתן בחוברת זאת, בעמ' 4 והמגלה את אותו הלך המחשבה האימפריאלי (ההגנתית אך גם הכלכלית והמדינית הכללית) שהחל מסתמן, לפחות בתורת זרם, מאז התבלטות ערכה של אפריקה בשנות המלחמה האחרונה — מזה, וראשית השתלפותה של הודו ממסגרת הקיסרות המסורתית — מזה. מאמר זה, השופך אור עובדתי מענין הן על המחלוקת הבריטית-המצרית בענין סודן, הקרובה כ"כ אל אוגנדה (זה המרכז המוצע ל"פדרציה" של אפריקה הבריטית); וגם על אהדתו המיוחדת של מר בויין להענקת עטרת הממלכתיות לאומה הסומלית ולהקמת "סומליה רבתי" בבליטתה המזרחית של אפריקה, המהווה את הגישה הכלכלית-אמצעית. אל קניה ואל הריה שאקלימם נוח כל כך לאירופים, ואל נמלה שבאוקינוס ההודי מומבסה. ואגב אורחא, — מכאן, יחד עם השימוש הצפוי בקנה-מידה רחב בכוח-העבודה האפריקאי גם

הפתח להתבססות מוגברת של כוח האדם הצבאי של הגזע הכרשי, שכבר נתן אותותיו במלחמה האחרונה במדגסקר ובדיביויות האפריקאיות שבחזית בורמה — תחת חילהצבא, רבהמסורת וההישגים, שהיתה מעמידה הודו.

יצוין: כפי ששוער ב"מערכות" עוד לפני כשלושת־רבעי שנה (ראה גל' ל"ה) מדבר גם בריג' ברונסקיל לא על "נסיגה" צבאית של בריטניה מהמזרח־התיכון, כי אם על העתקת מרכז הכובד של חילות־המצב והבסיסים, בלי לוותר על ערכו הצבאי היחסי — של "ראשגשר" ממזרח לתעלת־סואץ, ולא על תוצאות הקרנתו הפוליטית ביחסי בריטניה עם מדינות המזרח התיכון. ומכאן — גם המסקנות לגבי המסגרת של מושגים מדיניים, שבתחומיה יש לשקול בתקופה הקרובה כל שיקולים ודיונים לגבי עתיד השטחים שבין היס־התיכון לאוקינוס ההודי.

ד. וד קרטני" המפרסם יום־יום ב"פלסטיין־פוסט" "טור ראשון", המוקדש להערכות המאורעות הפוליטיים העולמיים, שמו האמתי הוא ר. אלסטון, ששימש ב־1945-46 עורכו של "מידל־איסט טאיימס". עד 29 ביוני שימש כפרשן מדיני בשעה האנגלית של רדיו־ירושלים ובאותו יום התפטר מתפקידו.

ע בת 1938 ראתה את סיפוח אוסטריה ע"י גרמניה של היטלר. ידועה הטרדיה של היהדות האוסטרית שנחפסה כבמלכות. שמועות מחרידות על רדיפות והתעללות היו מגיעות משם, אך כמעט אין איש בא ויוצא באוסטריה בימים ההם, לא כל שכן, שליה יהודי מהחוץ. הנהלת הסוכנות היהודית בלונדון ביקשה אז מאת הבריג־גנ. סר וינדום די דס, מי שהיה המוכיר הראשי של ממשלת א"י בשנות 1920-1920, ללכת לוינה כדי לעמוד על מצב היהודים שם. לא בכוח תאריז הרשמיים הופנתה הבקשה אליו, כי אם בתוקף ידידותו הגדולה לעם היהודי ולענין הציוני, ידידות שלא על מנת לקבל פרס — ללא בקשת טובת־הנאה אישית או מדינית. מיד יצא לוינה, ביזמתו שלו עצמו סר אחר כך לברלין, חזר ללונדון ומסר דו"ח בבית הסוכנות. בעצם, לא כ"ידיד" מהצד דיבר, אלא כאחד מן המחנה. גם בוינה גם בברלין הלך לא רק אל הציירים הבריטיים, אלא גם האמריקאים, כדי לברר ולראות מה אפשר לעשות להקלת גורלם של יהודי אוסטריה. ברור ושלם היה הרשום: אין סייג לאשר איש זה מוכן לעשות למען ענין צודק ולמען הצלת נרדפים. בראשית 1947 טוב לזכור כי חי ופועל איש כזה — מסוגם של וינגייט, וג'וד ודומיהם — באותה ארץ, בה היה קשור גורל מפעלנו מזה כ"ט שנה, ואשר חשבוננו המורכב ורב־הצדדים אתה אולי טרם חוסל.

להכרת אופיו ומעמדו של סר ו. דיס בצבוריות הבריטית מהראוי לציין כי מצד אחד, כחבר מפלגת העבודה, היה מראשי עיריית בנתאל־גרין שבמזרח לונדון וממרכזי הפעולה הסוציאלית הענפה הנעשית באותן סימטאות העוני, ומצד שני היה הרוח החיה בחברת ההגירה הפנים־קיסרותית, והכשרת הנוער האנגלי לקראתה, שריכוזו גם את תמיכתם הפעילה של החוגים השמרניים שבמדינה. (אגב, בתכניותיו להגירה פנים־קיסרותית הדגיש תמיד, כי מן הראוי לשתף בין המועמדים להתישבות ברחבי הקיסרות, גם ציבורי יהודים מאירופה שירצו בכך). מעטים כמוהו למעמד של כבוד והוקרה כללית בציבוריות הבריטית. אך גם בשנות המלחמה האחרונות לא משך לגמרי את ידו משרות־פעיל לא רק בתורת "פקח־ראשי" של ה.ג.א. במחוז, אלא גם כאחד מנציגיה העיקריים של בריטניה כלפי תורכיה. כמיסד "בית תורכיה" בלונדון (מעין אב־טיפוס ל"בית א"י") וכמשדר קבוע בתורכית בשירות ב.בי.סי.

אותו "בית ארץ־ישראלי", שהוקם ע"י דיס וקבוצת שותפיו ומסייעיו, המשמש

מעין "מרכז טריטוריאלי" ליד ידידי הציונות וא"י שבאנגליה, ומעין תערוכה והדגמה מוחשית להישגי מפעלנו בארץ ולעמידתו בזמן המלחמה — אולי לא זכה עדיין למלוא התפתחותו האפשרית, בשל "מזג האוויר" הציבורי-הפסיכולוגי הבלתי נוח לגבי עניינו באנגליה במשך השנה האחרונה. אך אין ספק כי יהיה עוד לנקודות משען הסכרתית וציבורית רבת-ערך, וגם ע"י כך יתקשר שמו של דידס במסכת הפעולה הציונית הבונה.

ה ספר שמתוכו לקוח המאמר "מה שימוש לפסיכולוגיה במלחמה" המוגש לקוראי "מערכות", (עמ' 19) Psychology for the Armed Forces הוא פרי נסיון רציני של קבוצות עובדים ידועים ופסיכולוגים צבאיים מקצועיים (בשיתוף פעולה מהודק עם קצינים העוסקים בעניגי הדרכה וארגון), להגיש לקצין ולסמל המשכיל את עיקרי הפסיכולוגיה, הלכה ומעשה, שנתגבשו זה כבר בשירות הצבא האמריקאי בשנות שלום ומלחמה גם יחד. כמה מפרקי הספר, העוסקים בבעיות פסיכולוגיות מפורטות יותר או בענינים פסיכולוגיים (שמיעה, ראייה וכיו"ב), הקשורים בפעולות החייל, אולי ינתנו עוד לקוראי "מערכות". גלגולו של הספר הנ"ל — לכלל אנשי הצבא של ארה"ב — היא "פסיכולוגיה לחיילים", בהוצאת הירחון של חיל-הרגלים.

ח טיבת-קובפאק הנה המשך לרשימתו של ב. אביזריהו בגל' ל"ו על הספר, "אנשי המצפון הטהור" לפ. ורשיגורה (אשר ממנו נלקחו, "נסיון הקרב הראשון" בגל' ל"ה, ומחשבת סיירים" בגל' ל"ז). ב. אביזריהו דן הפעם בפרטי מבנה וארגונה של החטיבה. פרטים אלה יאפשרו לקורא להבין ביתר שלימות את הפרק על פרשת מסעותיה ופעולותיה של חטיבת פרטיזנים רבת-מעללים זו, שיובא בחוברת הבאה. כפי שהודענו כבר, נמסר הספר לתרגום ויופיע בעברית בהוצאת "מערכות".

ה מאמר "מלקח השירות בחי"ל" (שראשיתו הובאה בגל' ל"ז) הוא הנסיון הראשון בדפוס להגיע לכלל סיכום הלחץ הצבאי-המקצועי של ההתגייסות העברית. אך עוד רבות הנקודות שיש לסכם את לקחן, — ושונות עשויות להיות הערכותיהם של אנשי-הצבא העבריים גם באותם הענינים שמצאו להן ציון והערכה במאמרו של מ"ר ש. רבינוביץ. המערכת מקוה כי אנשי-הצבא העבריים, שסיכמו את נסיונם, יביאו את הערכותיהם שלהם בפני קהל הקוראים מעל דפי "מערכות".

ה קטע הסיפורי אשר הבאנו בעמ' 67 בשם "הגשר", לקוח מספר בלתי-רגיל, הן בצורתו והן בכמה מהמחשבות שבוטאו בו, "הקפיטן סמית וחבורתו" (Captain Smith and his Company) לר. הנריקס. נצר זה למשפחה יהודית מתבוללת, על אף התמזגותו הנמרצת מדעת ושלא מדעת, באורח החיים הבריטי. מוסיף לבטא את הרוח העברית המצויינת בדקות-הרגש וחריפות הלבטים, גם ביצירתו שקדמה לספר זה וכן זו שבאה אחריו (No Arm - No Armour — רומן סוציאלי-פסיכולוגי מחיי אנשי הצבא הבריטים בשרתם בסודן מ' 1944 עד סיום המלחמה ב' 1945 וחוויות ראשית השלום). בספר זה, שנחבר על רקע שיכת אנשי הצבא לארצם עם תום מלחמת אירופה, ניתן תיאור דמיוני-נבואי שהקדים, למעשה, את קץ המלחמה בשנה לערך, ומכמה בחינות אמנותיות ופסיכולוגיות יש להניח כי עלה על ספרו הנודע של פריסטלי ("שלושת האנגלים בחליפות חדשות").

הקטע המוגש על ידנו — אף הוא על רקע דמיוני למחצה — טבוע, עם זאת, בחותם הנאמנות לרגעי מציאות מסוימת וחריפה.

מערכות

באערכה: ששא כביר
 מעמד והתפשטות (למגמות התישבותנו בעבר ובהווה)
 1 ב. כצנלסון
 2 א. ג.
 12 א. לבני
 17 ד"ר ב. מייזלר
 לקח עמים שוחרי דוד:
 גל. גלילי

ד. שאיפת הגאולה האירית - הרקע ושלבי המאבק
 ה. מלחמת העצמאות האירית בסאה העשרים
 מערכות-עיר היסטוריות - ולקח (המשך)
 ד"ר י. בר
 40
 44 קפ' א. פ. א. דה-גראו
 שליטה צבאית על שטח פרוע
מטיבתי העלמיה:

לקח מלחמת-פרסיונים רבתי
 סיס' מערכת ססלינדר
 ר. נמצינסקי וו. יוריב
 52
 57 אונסי קובפאק (מעלילת הפרטיונים ברוסיה)
 68 ב. אביזיהו
 י. מ. רוטי
 מצרים, בריטניה והמערב
אחיזושי האדע באלחמה:

הראדאר לשימוש חיל-הקרקע / "קרניים סמויות" הבוקעות אפלה
 77
רשימות קצרות:

אייזנהאואר - על תכונות קצין / לקראת "צבא ערבי" מאוחד? / קפ' סיריל
 80 פולס - פרופסור / הפעלת הראדאר בבריטניה נגד הברחה בחופים
 83 מי ומה בחוברת

הספות שבחוברת

תנוחת שטחי ההתישבות העברית - עמ' 4 / תנודות שטח
 "מלכות ירושלים" הצלבנית במאה הי"ג - עמ' 8 / מסעות
 חזאל מלך דמשק נגד ישראל ויהודה (בשנים 815-816 לפני
 ספה"ג) - עמ' 18 / התקפת הארמים על ישראל ומפלתם ב"לא
 דבר" (784 לפני ספה"ג) ומסע התנופה של ירבעם השני לשחזור
 עבה"י - עמ' 20 / מרכזה של וינה - שדה ה"פוטש" הנאצי
 ביולי 1934 - עמ' 41 / מפה גרמנית של פעולות פרטיונים
 במזרח בלורוסיה באוגוסט 1943 - עמ' 51.

ירחון
 לשאלות
 מדיניות
 כלכליות
 וצבאיות

אלול תש"ו
 ספטמבר 1946